

Venstresocialisternes Faglige Landsudvalg

DET K.S.L. BIBLIOTEK
- 8. AUG. 1986
SMAATRYKSAFD.

I KØLVANDET...

Påkestrejkerne 1985

Støttepris: 5 kr.

Foto: Rida Sørensen.

I KØLVANDET.....

Påkestrejkerne 1985

Venstresocialisternes
Faglige Landsudvalg
– november 1985.

Udgiver:

Venstresocialisternes
Faglige Landsudvalg

Ansv.: Jesper Gunnarsen

Oplag: 3.000 eks.

Tryk: Avistrykkeriet, Åbyhøj

Fotos:

Jens Tønnesen

Østjysk Billedforsyning

Finn Larsen

Mediearbejderne

Jan Jørgensen

m.fl.

Forsidefoto: 2. maj Arkiv & Foto

Bagsidefoto: Jens Tønnesen

Støttepris: 5 kr.

Du kan skaffe flere eksemplarer
ved at henvende dig til:

Venstresocialisternes
Faglige Landsudvalg

Stuðiestræde 24, 1.

1455 København K.

Tlf.: 01 - 13 46 44.

Giro: 2 34 65 40.

ISBN 87 87 603 41 1

Indholdsfortegnelse:

Forord – Overenskomsten der førte til mobilisering og kamp	3
Den overenskomstmæssige konflikt	3
Den effektive storkonflikt	3
Konklusion/erfaring	8
Blokader – en folkesag	9
Randers rejser sig!!!	10
Esbjerg: Landsdækkende koordinering havde forbedret mulighederne for at vælte Schlüter	12
Kolding: Vi er fandme ikke slået	15
Ålborg: Her snakker vi ikke om generalstrejke – her laver vi den	16
Da Århus vågnede.....	
– Interview med privat og offentlig ansat fra lavtlønsområderne	18

Foto: Mediearbejderne.

Forord:

Overenskomsten – der førte til mobilisering og kamp

På forhånd var det klart at en forhandlingsløsning i '85 ville være vanskelig. I '83 havde man oplevet at SiD havde stemt imod et mæglingsforslag – trods LO anbefaling, og samtidig følte arbejdsgiverne sig så stærke med den borgerlige regering i ryggen, at et frivilligt forlig fra deres side, der blot tilnærmelsesvis kunne tilgodese specielt normallønsområdet, herunder SiD, var urealistisk. Arbejdsgiverne var yderst afvisende igennem hele forhandlingsfasen, de satsede tydeligvis på et politisk indgreb.

LO var mere ivrige, og da forligsmændene til sidst i forhandlingerne fremkom med et mæglingsforslag, lod LO forstå, at det var et acceptabelt resultat, såfremt det blev ophøjet til lov. Man turde ikke selv anbefale det til direkte vedtagelse i medlemskredsen.

Arbejdsgiverne afviste blankt mæglingskittsen, og fik støtte heri af den borgerlige økonomiminister Anders Andersen, der utvetydigt sagde, at skitsen var »for dyr«. Med en sådan besked fra regeringen om karakteren af et kommende indgreb kunne DA ikke gøre andet end at sige nej.

25./3.

Der ville bryde en storkonflikt ud på arbejdsmarkedet, hvis regeringen ikke greb ind forinden.

Regeringen valgte den helt utrolig frække løsning – på en og samme tid – at lade konflikten gå igang og proklamere, at man ville gribe ind i løbet af en uges tid.

Strejkekassernes surt sammensparede skillinger skulle altså bruges til ingen verdens nytte i en uges tid.

Frækheden fra regeringens side blev samtidig en fejlregning. Det politiske narreværk blev for groft for den danske arbejder, og i kølvandet på regeringens indgreb oplevede vi ti dage uden Schlüter.

Inden vi beskriver den nærmere udvikling, skal det fremhæves, at re-

geringen og DA i meget høj grad havde taget et rimeligt bestik af situationen. Bortset fra HT-konflikten havde arbejdsmarkedet været roligt i den forgangne OK-periode, og Tillidsmandsringens opfordringer til arbejdsnedlæggelser på udvalgte datoer – såkaldte aktionsdage – var kun blevet fulgt af de allermest trofaste. På overfladen og endda temmelig langt ned under huden var alt fred og idyl, da strategerne i DA og regeringen lagde deres planer for OK-løsningen.

Den overenskomst-mæssige konflikt

På det velregulerede danske arbejdsmarked er en overenskomstmæssig konflikt en sjældenhed. Ikke siden '73 havde der været en storkonflikt på OK-fornyelsen. I den mellemliggende periode havde der været meget kritik af LO-ledelsen, fordi man havde lavet en kolonihavestrejke.

Denne kritik var naturligvis blevet intensiveret i forbindelse med OK-fornyelsen '85.

Om det var denne kritik fra venstrefløjens side eller om arbejderklassen selv havde gjort nogle erfaringer skal stå usagt. I hvert fald viste allerede de første dage i den overenskomstmæssige konflikt, at der var tegn på øget aktivitet. Blokadevåbnene blev brugt spontant af en hel række arbejdergrupper, da man erfarede at arbejdsgiverne mange steder forsøgte at opretholde en vis produktion ved hjælp af funktionærer, lærlinge og uorganiserede. Specielt indenfor HK-området var der imidlertid store problemer med overhovedet at konstatere, at der var konflikt, men også her forsøgte aktivgrupper at opretholde demonstrationer foran konfliktramte butikker.

Den effektive storkonflikt

Udover den spontane organisering af konflikten havde en række arbejdspladser forberedt sig på en effektiv storkonflikt. Så strejkekasserne ikke bare blev tømt ved en traditionel storkonflikt, hvor alle medlemmer blev kastet ud i konflikt. I stedet skulle aktive arbejdspladser/arbejdspladse – med en kampfond i ryggen – aktivt deltage i blokader o. lign. Dels hvis det var muligt på deres arbejdsplads/indenfor fagforeningens område. MEN det afgørende ved den effektive storkonflikt var et koordineret udvalg, der havde overblik over hvilke centrale steder i industrien, transporten (varmeværker, el, hospitaler, HT, benzinøen, S-togs nettet), der kunne lamme centrale vigtige samfundsfunktioner – reelt og effektivt. Her skulle blokadevåbnet være et af de effektive midler i den solidariske aktionsform. Nogle steder var det forberedt med dem, der arbejdede indenfor på arbejdspladserne – andre steder blev blokadevåbnet brugt for at presse dem til at optræde solidarisk med storkonflikten.

Ved konfliktens start stod det som sagt klart, at der var et regeringsindgreb på vej. Mange havde formentlig forestillet sig, at regeringen ville gøre som tidligere regeringer, nemlig op-høje mæglingsmandens skitse til lov. Regeringen var endnu grovere. Den halverede på det nærmeste mæglingsmandens skitse og fremlagde den i folketinget til behandling 28./3., d.v.s. efter 4 dages arbejdskonflikt.

28./3.

Indgrebet skulle dække HELE arbejdsmarkedet, d.v.s. også det offentlige område som overhovedet ikke havde været i realitetsforhandlinger.

Onsdag 27./3. afholdt TLR tillidsmandsmøde i Nørrebrohallen, og her vedtoges i rimelig enighed, at man ikke ville bøje sig for et diktat.

28./3 skulle der være demonstra-

tion ved førstebehandlingen, og 1./4. skulle gøres til **landsdækkende aktionsdag** mod indgrebet, der skulle vedtages søndag.

Fællesorganisationen havde også tænkt sig at protestere og indkaldte til demonstration 29./3.

Christiansborg blokeret

28./3. tidligt om morgenen blev det understreget, at der var mange, der ikke ville finde sig i regeringens indgreb. Samtlige broer til Christiansborg var blokeret, og blokaden ville først blive hævet kl. 12.00, da demonstrationen skulle starte.

Broblokaderne var ikke bare en spontan aktionsform. Men et bevis på at vi ved koordinerede og planlagte utraditionelle aktionsformer kan opnå en bred opbakning i arbejderklassen, der inspirerer til selv at finde nye veje på arbejdspladserne og i fagforeningerne.

Broblokaderne blev et kæmpelift for strejkebevægelsen. Mange års sammensparet harme over en reaktionær regering fik udløb i en spontan sympati for blokadevakterne. Trods en voldsom hetz og trods enkelte episoder, der normalt ville have fået frygtomme mennesker til at stå af, lykkedes blokadeaktionen over al forventning. Der blev virkelig skabt blæst om indgrebet. Den efterfølgende demonstration blev en fuser. Kun enkelte nedlagde arbejdet (udover dem der allerede var i konflikt) og demonstrationen samlede næppe mere end 20-25.000 mennesker.

FO-demonstration

Demonstrationen den 29./3. blev et af de klassiske eksempler på, hvordan man skaber frustrationer i arbejderklassen.

Antallet af demonstrerende var meget højt. Over 100.000 deltog. Massevis af arbejdspladser, der ikke var i konflikt, nedlagde arbejdet – og specielt indenfor det offentlige område – helt op i Schlüters egne ministerier var der arbejdsnedlæggelser.

De forsamlede havde kun lyst til at få én ting at vide. **Nu holder vi strejkekasserne åbne og lammer det her land, indtil regeringen har bøjet sig for vore krav.**

Det var desværre ikke det der blev sagt. Der var udelukkende faglige og politiske socialdemokrater på talerstolen, og som med én stemme forklarede de regeringen, at det måtte den ikke. Den ødelagde det historiske gode samarbejde på arbejdspladserne i Danmark.

Arbejderne måtte tage en frygtelig hævn over denne regering – ved næste kommunevalg, der heldigt nok var allerede om 9 mdr.

Den tilstedeværende venstrefløj – og den var stor – havde ikke noget organiseret svar på denne situation, trods det at den overhovedet ikke var overraskende. Man svingede mellem at pibe og klappe. Kravet om generalstrejke blev fremsat af mange i forsamlingen, men det var en rolig flok, der forlod mødet, og ingen anede, hvad der konkret kunne forventes på næste mandag, når TLR igen havde kaldt til demonstration.

Ny kæmpedemonstration – mandag

1./4.

Skulle regeringens indgreb betyde fred og ro på arbejdsmarkedet. Det var der bestemt ikke. 100.000vis fortsatte konflikten og nye grupper gik med. Over hele landet var der kæmpedemonstrationer, i mange byer i provinsen havde der aldrig før været afholdt så store møder. Mange steder var det en samlet arbejderklasse, der demonstrerede. FO i mange byer var initiativtagere. I København var det TLR, der stod for arrangementet. Trods dette forhold blev demonstrationen bestemt ikke mindre end fredagens, tværtimod, og igen var de offentligt ansatte, ministerierne og hele det sociale område med.

Hvis man havde håbet på et klart svar fra talerne på, hvad der skulle stilles op nu, måtte man gå skuffet hjem. Talerne var endnu hårdere mod regeringen end dem, vi havde lyttet til om fredagen. Men de var ligeså ukonkrete. Det spørgsmål som alle i en sådan situation må stille sig – nemlig: hvad med i morgen, skal der produceres eller demonstreres, skal Schlüter væltes her og nu, eller skal han stemmes ud ved en senere lejlighed. Det spørgsmål blev ikke besvaret.

2./4.

Der faldt dog kraftige opfordringer til at få **åbnet konfliktkasserne**, og der faldt opfordringer til at samle tillidsfolkene til et nyt møde i KB Hallen. Men ingen forlod mødet med en klar fornemmelse af at være en del af en helhed, der præcist arbejdede mod samme mål.

Hvad der specielt nagede mange var naturligvis spørgsmålet om den kommende påske. Såfremt konflikten fortsatte henover påsken, ville søgnehellidagsbetalingen bortfalde i første omgang, og var det værd at satse disse penge? Hvor mange var stadig med?

Tillidsmandsmøde i KB Hallen

2./4. samledes 3000 tillidsfolk og

aktivister i KB Hallen for at diskutere situationen. Mindst 2000 kunne ikke komme ind på grund af pladsmangel.

Hele den landspolitiske situation var på kogepunktet. 100.000vis fortsatte arbejdsnedlæggelserne, omend en del naturligvis havde genoptaget arbejdet tirsdag morgen.

Det problem som havde været påtrængende under hele forløbet, spørgsmålet om et **troværdigt lederskab, der nød arbejdspladsernes tillid**, var nu uomgængeligt at løse. Ingen ville længere konflikte ud i det blå uden at ane, hvad den konkrete målsætning var. Til gengæld følte mange, at der var en sådan mobilisering, at der for første gang i efterkrigstiden var en reel chance for at vælte den mest forhadte regering siden Madsen-Mygdal.

Ansaret for de forsamlede var stort, og tusindvis af arbejdspladser ventede på et resultat af mødet.

Kravet fra mange tillidsfolk var klart. **Der må i påsken afholdes et landsdækkende tillidsmandsmøde**, der konkret kan tage stilling til de fortsatte aktiviteter. Vi vil ikke længere dalre af sted i uvished om, hvad morgendagen bringer. Tillidsfolkene må møde op med klare indstillinger fra arbejdspladsmøder, og der må gives et håndslag på at føre en fælles linie.

DKP lederskabet med Jan Andersen i spidsen havde det bestemt ikke godt, men oppositionen var for svag. Det lykkedes ikke at få ændret afstemningstema igennem, og resultatet af mødet blev en vedtagelse af Jan Andersens resolution, der indkaldte til endnu et tillidsmandsmøde 9./4. og ny aktionsdag 10./4.

Fra mødet kom der ingen klar melding om der skulle konfliktes videre om onsdagen. Det blev overladt til den frie fantasi.

Påskehetzen sætter ind

Onsdag morgen var Aktuelt ikke i tvivl. Nu måtte det være slut. Konflikterne måtte ophøre, og den politiske vrede kanaliseres ind i de traditionelle kanaler. Selv statsministeren vovede sig frem på arenaen og proklamerede, at han var overbevist om, at strejkerne nu måtte være ophørt. Det var lige før, han allerede kunne proklamere indgrebets gavnlige virkninger.

Påsken blev en vanskelig periode – først og fremmest på grund af den **manglende koordinering**. To centrale transportområder: Benzingsen og HT arbejdede under normale omstændigheder i påsken – i modsætning til de fleste andre der naturligvis er lukket under alle omstændigheder.

Mødet i KB Hallen burde have taget stilling til sådanne områder. HT besluttede sig til at genoptage arbejdet og producerede en løbeseddel, der opfordrede til at fortsætte kampen efter påske. Benzinøen besluttede sig til at fortsætte konflikten, men fik for ringe opbakning til at opretholde blokaderne – primært fordi mødet i KB Hallen ikke havde vedtaget noget præcist mønster for den fortsatte kamp.

Tillidsmandsmøde

9./4. efter påske forsamledes tillidsfolkene igen. Denne gang var diskussionen om den **landsdækkende koordinering** endnu mere skærpet. Til forskel fra de tidligere møder blev kravet nu fremsat af en af venstrefløjens tunge drenge, Holger Foss fra de mandlige bryggeriarbejdere i København. Jan Andersen blev så presset i diskussionen, at han til sidst måtte gå med til at indkalde repræsentanter fra provinsen til næste tillidsmandsmøde 12./4.

Tilbage var blot at give hinanden

håndslag på at mobilisere til demonstration onsdag 10./4.

Christiansborg Slotsplads fyldt – overfyldt 10./4.

Hvis de borgerlige politikere havde troet på deres egne ord fra før påske, blev de grundigt skuffede. Demonstrationen 12./4. blev en kæmpemæssig manifestation. Desværre ønskede kun meget få at proklamere den reelle størrelse. Selv mødeindkalder Jan Andersen og hans skødehund Land og Folk underdrev dens størrelse groft. Der var mindst 200.000 forsamlet, og hele samfundsmekanismen var lammet. Der var sort skærm, ingen transport og stort set al industriel produktion var lammet.

Enhver kunne se, at **betingelserne for en egentlig generalstrejke var tilstede**. Jan Andersen havde skrevet resolutionen hjemmefra, og atter blev vi opfordret til at få konfliktkasserne lukket op, LO-dommerne ud af arbejdsretten og fortsætte aktiviteterne.

Ingen besked om dagen i morgen.

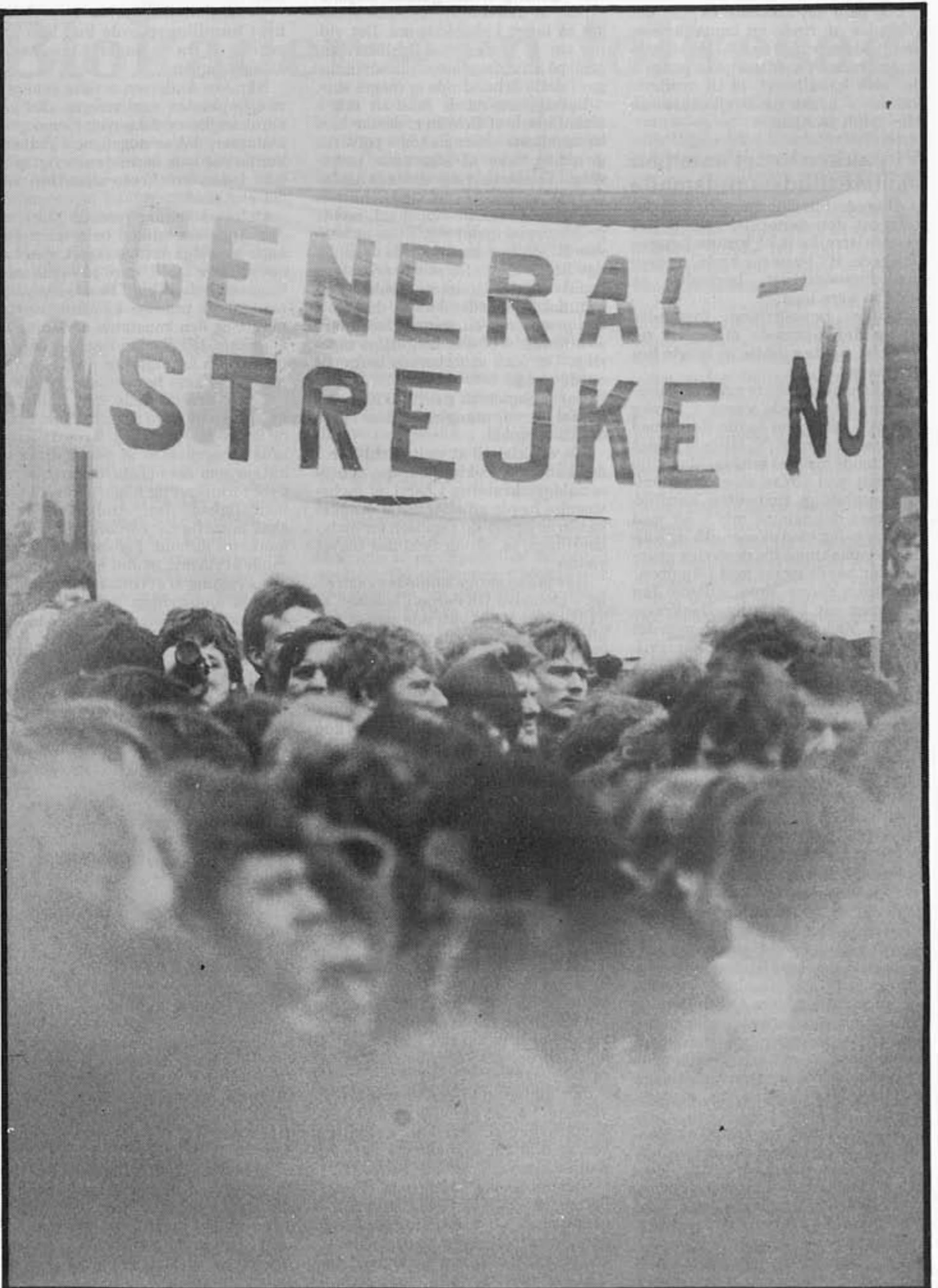
Heldigvis var der nogen, der var mere håndfaste. Lærernes forbundshus blev besat, og lærerne krævede deres konfliktkasser åbnet, men generelt gik vi alle hjem uden klar viden om de kommende dage.

Forbundshusene løbes over ende

Torsdag 11./4. blev dagen hvor det stod klart, at kun meget få forbund ville støtte en fortsat kamp, og hvor ingen ville gøre det åbent.

DKA, SiD, Metal og mange andre fik besøg af vrede medlemmer, der ville have nogle af de penge udbetalt, de havde spyttet i kassen i mange år. Det lykkedes nogle steder at få tilsagn om en vis støtte til de dage, man havde været ude, men ingen gav støtte om tilsagn til fortsat kamp. De første dages vrede havde fået smålige økonomiske betragtninger til at fordampe. Men uden penge kunne man ikke fortsætte kampen, specielt da ikke når man samtidig var i tvivl om, der var en ledelse, der reelt var ansvarlige og organiserede i forhold til

Foto: Jens Tønnesen.

arbejdspladserne.

Dog skal det konstateres – at det lykkedes at vinde en bemærkelsesværdig delsejr: SiD og KAD bevilgede under massivt medlemspres penge – der blev kanaliseret ud til medlemmerne. – Låget på strejkekasserne blev løftet på klem.

Vi pakker lortet sammen – sidste tillidsmandsmøde

Allerede torsdag morgen stod det klart, at den generelle parole om generalstrejke ikke kunne bruges længere. HT busserne kørte, og dag-institutionsområdet begyndte så småt at køre igen.

Skulle bevægelsen fortsætte måtte den optræde målrettet og præcist, og den måtte optræde koordineret.

De københavnske bryggeriarbejdere, der ikke havde været i »lovlig konflikt«, men som havde været med fra torsdag den 28./3., stillede på det afsluttende møde et forslag. Man ville sammen med andre store industri-virksomheder fortsætte konflikten, med det samme mål – ud med Schlüter – og med økonomisk og solidarisk opbakning fra de øvrige grupper, der havde været med i kampen.

Overfor denne linie stillede Jan Andersen sit sædvanlige lønkravsforslag. Mødet blev bevæget, men det stod meget hurtigt klart, at kampviljen var ebbet ud. Bryggeriarbejderne fik ikke meldinger fra andre arbejdspladser indenfor industrien om, at man var villige til at fortsættekampen.

20./4.

Med hensyn til den videre koordinering blev det besluttet at mødes i Odense 20./4. Mandag produceredes der normalt overalt.

Konklusion/erfaring

Påskedagene '85 var bevægede dage. Efter 3 års Schlüter-regime, hvor en samlet opposition ikke eksisterede, og hvor det største oppositionsparti, nemlig SD, stort set trådte vande, trådte arbejderklassen pludselig ind på scenen igen. Alle bulletiner fra ædruelige personer talte for, at der nok ville blive nogen uro, men ingen havde anet, at arbejderklassens vrede var så stor, og at indignationen over Schlüters politik var så vidtspredt og så kollektiv.

Da først luntten var tændt, og klassen følte solidariteten på tværs af arbejdspladserne påny – ja, så accelererede tingene pludseligt. Mobilisering og vrede er imidlertid ikke nok. Skal vreden vendes til politisk handling, så kræves der yderligere ting.

Først en politik – dernæst et lederskab der er i besiddelse af denne poli-

tik. Egentlig er det ganske imponerende, at den danske arbejderklasse gik så langt i påskedagene. Det vidner om, at vreden mod Schlüters angreb på arbejderklassens landvindinger i dette århundrede er meget stor.

Bevægelsen nåede ikke sit mål – afskaffelsen af Schlüter, derfor blev bevægelsens manglende politiske grundlag ikke af afgørende betydning. Vi startede og sluttede under den samme parole – ud med Schlüter.

Var han faktisk vippet ud, havde problemerne meldt sig. Et er at hen-vise til »fortsat kamp for de oprindelige krav« eller »for et nyt arbejderflertal«. Noget andet er konkret, og som del af et lederskab at deltage i den proces, det vil være at formulere et alternativ til den borgerlige regering. Det kan vi forberede bedre til næste gang.

Var manglen på politik ikke katastrofal, så var manglen på lederskab det til gengæld.

Alt var klar til at vælte Schlüter. I dag kan vi med sikkerhed sige, at hvis socialdemokraterne i parti og fagbevægelse havde villet åbne for strejkekasserne og sat sig i spidsen for mobiliseringen, ja, så var Schlüter blevet væltet.

Havde den øvrige samlede venstrefløj – inklusive DKPerne i ledelsen af TLR – formået at optræde som et forpligtende og koordinerende lederskab, så var Schlüter måske væltet.

Ingen af delene skete som bekendt.

Socialdemokraterne ville dels ikke have noget valg, og dels er den politiske generalstrejke ikke lige deres kop te. For dem er det borgerlige demokrati en institution, der rager op over arbejderklassens egne krav. Allerede nu kan vi så småt begynde at diskutere, hvor groft en lovligt valgt regering egentlig kan begynde at optræde, før socialdemokraterne slipper kræfterne løs. Der vil nok være stærke kræfter i Socialdemokratiet, som endda vil mene, at et fagforeningsforbud skal man stemme væk ved næste valg.

DKPernes rolle er meget speget – og langt fra entydig. I bevægelsens basis kan der ikke herske tvivl om, at DKPerne var uhyre aktive og solidariske. For dem var det lige så meget en drøm, der gik i opfyldelse, som for os.

Jan Andersen cliken er sværere at vurdere. På den ene side er det klart, at et troværdigt lederskab ikke bliver ved med at råbe de samme paroler, uanset klassekampsbetingelserne.

Generalstrejkefanatikerne vinder ikke opbakning på deres monomane gentagelse af militante krav og kampformer. De opnår allerhøjest at afsløre sig selv som uden forbindelse med klassens kamp og dens proble-

mer.

Generalstrejkeparolen som konkret handlingsparole kan kun anvendes ud fra en konkret analyse af klassekampen.

Når Jan Andersen afviste generalstrejkeparolen med ordene: »En generalstrejke er ikke noget man proklamerer, det er noget man skaber« kunne det lyde besnærende rigtigt – men i den konkrete situation var det plat demagogi.

Det stod nemlig lysende klart, at Jan Andersen cliken hele tiden forsøgte at undgå at tage skridt, som var nødvendige for at være på højde med tingenes udvikling. Den konstante mangel på præcise handlingsanvisninger og den konstante afvisning af at samle tillidsmændene på landsplan til en forpligtende drøftelse var med til at køre bevægelsen i sæk.

Ingen arbejdsplads kan holde til hele tiden at være i uvished om, hvad de andre foretager sig. Arbejderklassens fornemmelse af den kollektive aktion som det eneste, der nytter, er dybt forankret og historisk bevist til uendelighed. Jan Andersens rolle skal naturligvis vurderes ud fra de konkrete forhold. For os er det afgørende at slå fast, at Jan Andersen med sin afvisning af et tillidsmandsmøde i påsken endegyldigt forhindrede bevægelsen i at nå sit mål. Dermed være ikke sagt, at den havde nået det, hvis mødet var blevet holdt. Så betydningsfuld er han trods alt ikke.

I dag befinder hele den faglige venstrefløj sig i TLR. DKP forsøger til stadighed at få det hele til at se demokratisk og tværpolitisk ud. Sandheden er, at de sidder tungt og godt på det hele.

TLR er ikke et forum til fremme af arbejderklassens kamp. – Det er et forum til fremme af DKPs interesse.

I situationer uden mobilisering ville TLR ikke overleve uden DKP, men i situationer med mobilisering oplever man pludselig DKPs begrænsede og tilbagetrækkende rolle.

For Jan Andersen er det afgørende at bevare den fulde kontrol med organisationen.

Derfor modarbejdedes landsdækkende initiativer på tidspunkter hvor DKP ikke er sikker på at have kontrol med, hvem der møder op. Derfor nægter DKPerne kategorisk at lave en struktur, der sikrer, at der ikke sidder 500 kommunistiske pædagoger og 5 tillidsmænd fra 5 store arbejdspladser.

Så længe vi har et LO og en FO, der fungerer, som de gør, så længe er TLR det sted, hvor vi er nødt til at lægge vores arbejde, men til gengæld er det også nødvendigt, at vi bruger vores erfaringer til at lave om på tingene indenfor ringen.

Blokader – en folkesag!

Påkestrejkerne – mod Schlüter-regeringen og dens overgreb – for 35 timer og vore andre overenskomstkrav – blev en genoplivning af den kæmpende arbejderklasse. Fagbevægelsens kampskridt blev trukket ud af mølposen – blokader på masseplan blev en folkesag.

Hvem var aktive i blokaderne? Hvad blev blokeret, og hvordan blev det organiseret? Og hvad kan vi så lære af det til næste gang?

Forskelle og fælles erfaringer

Nu er billedet på landsplan broget og noget forskelligt for byer og fagområder. Men klart står det, at blokaderne spredtes langt ud over de traditionelle fagligt stærke områder. Selv i mindre byer i Jylland og på øerne prøvede nye folk at gå med i blokader som et nødvendigt led i kampen.

Selvfølger gav blokaderne af broerne omkring Christiansborg torsdag den 28. marts en saltvands-indsprøjtning til hele bevægelsen. Men allerede fra starten i den første »pæne« uge af overenskomst-konflikten blev grunden lagt i mange fagforeninger med dannelse af strejke- og blokadevagt-grupper mod skruebrækkeri.

Foto: Jens Tønnesen

Med påskeugens omfattende arbejdsnedlæggelser og kæmpe-demonstrationer kom nye faggrupper, især de offentligt ansatte, med i strejkebevægelsen. Der blev lagt mærke til hvem der ikke var med eller havde

svært ved at komme afsted. Arbejdspladser hjalp så ved at blokere nærliggende virksomheder og andre indenfor samme fagområde. En ny erfaring var de mange »bestilte« blokader.

Men ingen generalstrejke uden koordinering – derfor blev det afgørende at tillidsfolk og fagligt aktive lavede blokade-koordineringer i fagforenings- eller Fællesorganisationsbygninger eller andre steder. Her kunne aktivister samles, blokaderne planlægges og arbejdspladser og fagområder give en melding. Daglige møder med orientering, debat og beslutninger blev vigtige. Nogle steder godt fulgt op af daglig strejke- og blokade-nyt i »avis«-form og lokalradioer.

Nye grupper gør erfaringerne

Slående var det, at det ikke var de traditionelt stærke faglærte områder som smede og typografer der gik i spidsen. De udfarende i blokaderne var stort set tre grupper: – de ufaglærte som SIDere m.fl. – de offentligt ansatte som pædagoger, hjemmehjælpere m.fl. – og faggrupper med blokadeerfaringer fra egne strejker som slagteriarbejdere, kartonnagearbejdere, bryggeriarbejdere m.fl. Gamle faglige fordomme blev nedbrudt og ny tværfaglig enhed blomstrede frem, når vi stod samlet i blokaderne på tværs af skel som privat-offentlig ansat, mænd-kvinder, arbejdende-arbejdsløse. Den faglige venstrefløjs opsamlede erfaringer fra tidligere strejke- og blokade-kampe gjorde god nytte i organisering og koordinering af blokaderne.

De erfaringer skal vi bygge videre på til:

– at danne strejkeudvalg tidligt i konflikten på større arbejdspladser og indenfor fagområderne for at udnytte lokalkendskabet til at mobilisere arbejdere i kamp og koordinere blokade-aktiviteterne.

– at danne koordineringsudvalg mellem fagområder og på byplan for at prioritere hvad der skal blokeres, hvor mange og hvor længe. I tillidsmands- og blokadekoordineringerne skal det nødvendige samarbejde på landsplan også indgå.

Hvad skal blokeres hvordan?

For at en generalstrejke kan fungere effektivt, er det nødvendigt at den lammer samfundets livsnerver.

D.v.s. at den skal ramme 1. alle private arbejdsgivere, 2. store dele af den offentlige sektor, 3. samfundets infrastruktur, altså transportnet, massemedier, energiforsyning, pengevæsen og EDB.

En del af de arbejdspladser, som ikke selv havde stemt for at nedlægge arbejdet, kunne ret nemt og villigt blokeres ud ved næsten symbolske demonstrations-blokader. En håndfuld blokadevagter var nok til, at folk ikke ville arbejde under politibeskyttelse. Og så var opgaven at få de folk med til andre blokader.

En anden taktisk prioritering af blokaderne hænger sammen med den almindelige opfattelse af stemning og styrke. I mange byer er der nok noget af det samme »strejke-barometer« som i Randers, hvor mange rundt om på arbejdspladserne sagde: »Når bybusserne ikke kører, Amtsavisen (den borgerlige monopol-sprøjte) ikke udkommer, og Scandia (den største metal-arbejdsplads) er stoppet – ja, så må vi også hellere gå med i strejken«. »Hvis ikke vi selv gør det, kommer der vel bare nogen og blokerer os ud.« Ja, så ved vi altså, hvor der i hvert fald skal tages fat!

Den strategiske prioritering af blokaderne hænger sammen med at lave større effektive, fysiske blokader af kapitalens livsnerver og borgerskabets magtcentre: godstransporten (havne, fragtmanshaller, toge, broer), kommunikation (aviser, posten), energien (olie-benzin og værkerne), samt pengevæsen og EDB.

Det er afgørende vigtigt at gøre erfaringerne op rundt omkring, hvor og hvordan blokaderne udføres mest effektivt til næste gang.

Tag højde for kritikken

I de erfaringer skal også indgå, hvordan blokaderne gennemføres i et samarbejde med arbejdspladsernes klubber, tillidsfolk og fagligt aktive samt berørte fagforeninger, så at den faglige kamplinie styrkes mest muligt videre frem. Og blokadevåbnet skal bruges med mest mulig omtanke, så man undgår en udhuling f.eks. af den hævdvundne ret at enhver med respekt for sig selv ikke arbejder under politibeskyttelse. Derved skal vi også tage brodden af hetzen mod blokaderne fra borgerkab og den klasse-samarbejdende fagtop.

Under Påske-strejkerne blev blokaderne en folkesag, og blokade-cirkulære og politi blev sat delvis ud af kraft!

Randers rejser sig!!!

Ned med Schlüter! Ned på 35 timer!

Vi lønarbejdere i Randers viste bare i de 2-3 uger omkring påsken, hvilken styrke vi har, når vi går sammen i fælles kamp. På samme måde som det skete i hundreder af andre byer – landet over.

Arbejdermagten dansede omkring Schlüters påskeæg!!!

Dem der var faldet – rejste sig op!

Med det begrænsede engagement og den aktivitet, som de fleste her i byen almindeligvis lægger for dagen omkring overenskomstforløb, havde kun få turdet håbe på, at der ligefrem skulle blive rift om at komme på blokaderne og barrikaderne. Mange syntes ellers, at overenskomster er noget fjernt og uvedkommende – mest for faglige specialister.

«Overenskomstforhandlinger – hvad rager det mig?»

– En aktiv overenskomst –

Åh, hold nu op med de drømmerier – tror du ikke du skulle tage og styre din brandert!«

Men den indestængte vrede mod Schlüter sammenrendet og arbejdsgiverne sprængte den almindelige afmagt og passivitet.

«Nu har de trådt længe nok på os – så kan det bare være nok!»

Og så rullede generalstrejken i Randers frem.

Har du været ude for noget lignende?

Nej vel – men lad os så knokle for, at det udvikler sig snart igen.

– Er du med?

Den første »pæne« uge

I den første – overenskomstmæssige konfliktuge 25-31 marts, besluttede flere medlemsmøder i fagforeninger:

1. At lave strejkevagter eller blokadegrupper mod skruebrækkeriet. Det var et vigtigt skridt og en god erfaring – for gennem forberedelserne i de enkelte fagområder udsprang strejkeudvalgene og blokaderne ugen efter. I den første uge blev der dagligt lavet en række blokader.

2. Vi oplevede også det særsyn at se arbejdspladser og fagforeninger bl.a. HK og SID præge byen med små, syngende demonstrationer – startende fra et medlemsmøde og må-

ske på vej til blokader.

3. Fællesorganisationen indkaldte til stjernedemonstration torsdag den 28. marts – hvor stjernerne tændtes med mindre demonstrationer fra forskellige arbejdspladser og fagforeninger – for at samles på Rådhuset med 4-5.000 deltagere.

4. På demonstrationen opfordrede kartonnage-tillidsfolk til møde på »Jylland« for alle byens tillidsfolk.

Fredag den 29. marts gik 100 tillidsfolk sammen i enhed og startede Tillidsmandskoordineringsen i Randers.

Generalstrejke i Randers

Mandag den 1. april (nej ikke aprilsnar) gik 8-10.000 lønarbejdere ud i generalstrejke og deltog sammen med arbejdsløse og pensionister i Tillidsmandskoordineringsens demonstration kl. 12.00 på Torvet, hvor vi var 10-12.000.

Den største demonstration i Randers siden 1945 og generalstrejken i 1922.

Tirsdag fortsatte 8-10.000 arbejdsnedlæggelserne, og en række blokader blev gennemført via arbejdspladser og faggruppernes egne blokader samt blokade koordineringen på »Jylland«.

Onsdag før påske hentede en del søgne-helligdagspengene.

Men 30-40 arbejdspladser med mindst 4.000 ansatte strejkede og blokerede videre.

I påsken gennemførte SID'erne og bryggeriarbejderne nogle blokader.

Tirsdag den 9. efter påske styrkedes strejkerne og blokaderne. Og FO holdt en demonstration på Torvet for arbejdsløse og pensionister, hvor et par tusinde deltog bl.a. strejkende arbejdspladser. Når der ikke deltog flere arbejdsløse hænger det sikkert sammen med, at FO afviste at lade en arbejdsløs fra et strejkeudvalg komme med som taler på en demonstration for arbejdsløse!!!

Onsdag den 10. april blev der klokkeklar (lokal) generalstrejke!!!

10.000 lønarbejdere på mere end 150 arbejdspladser og institutioner fulgte opfordringen fra Tillidsmandskoordineringsens møde – tirsdag – med 300 tillidsfolk til at gøre onsdagen til endnu en slagkraftig fælles aktionsdag mod Schlüter overgrebet og for vores krav om 35 timers arbejdsuge.

Det skete i Randers ligesom i hund-

red byer landet over.

Næsten alle industriarbejdspladser og en lang række offentlige arbejdspladser som eksempelvis: Elværket, hjemmehjælperne, socialrådgiverne, bibliotekarerne samt også Jydsk Telefon gik med.

Skolelærerne strejkede for første gang!

12.000 gik med i demonstrationen.

– Vi gik forbi posthuset, Amtsavisen, bybusserne på Østervold, Kulturhuset, arbejdsgiversammenslutningen, arbejdspladserne på havnen, broen og forbi socialkontoret og den kommunale administration – alle sammen steder vi kendte fra blokaderne!

Demonstrationen blev arrangeret af Tillidsmandskoordineringsen i Randers med opbakning fra de 300 tillidsfolk, som deltog i tillidsmandsmødet tirsdag på »Jylland«. Her gendannes tillidsmændenes koordineringsudvalg i en udvidet udgave.

På denne demonstration talte både tillidsfolk, privat – og offentligt ansatte – samt den arbejdsløse fra strejkeudvalget – som FO havde afvist som taler dagen før. Og mange udtalelser blev læst op.

Hvorfor blev Schlüter reddet af gong-gong'en?

Onsdagens kæmpemanifestation viste sig nærmest at blive et foreløbigt punktum for kampen mod Schlüter diktatet og for 35 timeren.

Dog var torsdagen og de følgende dage præget af strejker blandt portører, døgninstitutioner, byggepladser, Amtsavisen, bryggeriarbejderne og Gerni.

– Men hvorfor gik gassen af generalstrejke-ballonen?

For det første havde en del faglige folk den opfattelse, at det drejede sig om en 24-timers proteststrejke mod Schlüter-indgrebet – og så skulle den potte bare være ude – indtil krydset ved næste folketingsvalg. De blev så overhalede venstre om af harmfulde lønarbejdere og kampvillige arbejdspladser, som gik med i den landsomfattende generalstrejkebevægelse for at vælte Schlüter og få 35 timer NU.

Også under indtryk af stemningen og solidariteten på den store demonstration mandag den 1. april.

1. Her er det vigtigt at tillidsmandskoordineringsen og blokadekoordineringen virkede som samlings-

Foto: Finn Larsen.

punkt og ansats til ledelse i Randers på tværs af arbejdspladser og fagområder.

2. Men – det er altid afgørende at sikre økonomien og brødet på bordet. Og her nægtede de fleste forbundsledelser at åbne strejkekasserne. Nogle – som SID – lindede først lidt for millionerne, da kampbevægelsen var ebbet ud. Så økonomiske lommesmærter og frygt for bod var med til at presse kartonnagearbejderne og andre af strejkekampens lokomotiver i arbejde igen.

3. Endelig blev økonomien, hetz mod blokaderne og den fagligt aktive venstrefløj, samt almindelige splittelsesforsøg brugt af den faglige og politiske højrefløj i fagbevægelsen.

Lokalt prøvede Metal-formanden (og SF'eren) Ove Andersen sammen med Scandia tillidsfolk og dele af FO's forretningsudvalg at splitte tillidsmandskoordinerings stormøde for tillidsfolk tirsdag den 9. april ved at indkalde til et konkurrerende møde for tillidsfolk på samme tid – et andet sted på »Jylland«. Heldigvis blev splittelsesforsøget afvist af kampbevægelsens enhed og styrke – splittelsesmagerne blev presset til at deltage i det fælles stormøde for 300 tillidsfolk – og blev mødt med klapsalver da

de kom ind.

– Så nu kan man vist roligt – her i Randers – begrave den gamle tommelfingerregel der siger: »Hvad Scandia og Dronningbrog og FO gør – det er altid det rigtige. Det må vi så også hellere gøre!!!

En vigtig erfaring: Vent ikke på Scandia, Dronningborg, Metal Ove og FO.

– Gør selv det – I mener er nødvendigt – i samarbejde med andre arbejdspladser og fagforeninger, der vil noget solidarisk.

Og hvis Scandia, Dronningborg og FO går med – Ja, så er det bare fint.

Kampen fortsætter

Kampen mod Schlüter diktater (eller Anker diktater) og for 35 timers arbejdsuge og ret til at forhandle og strejke for vore overenskomster fortsætter nu i andre former. Generalstrejke med blokader er jo kun én af mange faglige kampformer – skønt én af de stærke af slagsen.

NU er det de lokale lønkampe for at sprænge lønrammen (nogle kommer ud i strejker som allerede set ved Ger-ni).

Eller kampe mod fyringer – eller andre overgreb i kølvandet på gene-

ralstrejken (som Thor og andre bryggeriarbejdere samt Amtsavisen o.s.v.).

Og det afgørende bliver om vi igen kan samles her i byen til fælles aktionsdage, koordineret mellem arbejdspladser og fag, hvor vi slås for 35 timeren og andre krav – uanset om vi er offentlige eller private lønarbejdere, faglærte eller ufaglærte, mænd eller kvinder, højt- eller lavtlønnede.

Indtil videre har Tillidsmands koordineringen opfordret til at gøre 1. maj til faglig aktionsdag, for de folk der ikke har fri hele dagen. Og der er indkaldt til konferencer om mulighederne for de offentligt ansatte og andre lønarbejdere, der ikke har løfteparagraf og dermed muligheden for at hæve lønnen nu.

Fortsat god kamp

Vil du være med til at støbe kuglerne til næste slag – så er det aktiviteten på arbejdspladsen, i arbejdsløshedskøen, fagforeningen, tværfagligt arbejde og strejkestøttegruppen, der bl.a. har støttet havnearbejderne, slagteriarbejderne, pædagogerne og rebslagerne – her er der rig lejlighed til at diskutere og – ikke mindst – bruge strejke- og blokadeerfaringerne.

Esbjerg:

Landsdækkende koordinering havde forbedret mulighederne for at vælte Schlüter

Omfattende aktioner i hele landet

Overalt i landet blev de borgerliges indgreb i forhandlingerne mødt med omfattende strejker. I alle de store byer var mønstret det samme: alle de store virksomheder nedlagde arbejdet og fik følgeskab af virkelig mange små virksomheder, der aldrig havde været i konflikt før. Busserne var i strejke eller blokaderamt, renovationen strejkede, varetransporten blev forsøgt stoppet, posten kom ikke ud. I byerne opstod der en ledelse af aktionerne udenom den traditionelle fagbevægelse, bestående af tillidsfolk fra arbejdspladserne. Arbejdsnedlæggelserne fortsatte, også da folk var kommet ud over den umiddelbare forbittelse over indgrebet.

Holdningen var klar: Indgrebet og regeringen skulle fjernes.

Men et fællestræk for de enkelte byer var også at de stod alene. Nyhederne om hvad der skete andre steder, blev det overladt til pressen at formidle. Og ifølge pressen var strejken på retur allerede fra starten. De enkelte byer kunne selvfølgelig tage telefonisk kontakt til de andre, men telefonkontakter kan aldrig erstatte landsdækkende møder og en landsdækkende koordinering af strejkerne.

Landsdækkende tillidsmandsmøder kunne have sikret at vi fik reel information om hvad der skete rundt omkring, og det er en styrke i sig selv, de kunne have sikret at de enkelte byer sammen diskuterede, udvekslede idéer og tog stilling til hvad der skulle ske. Ligesom en landsdækkende koordinering ville have forbedret vores muligheder for at lægge pres på det enkelte forbund, for at det skulle åbne for strejkekasserne. En landsdækkende koordinering ville have forbedret muligheden for at vælte Schlüter.

Jørn Henrik Enevoldsen

Esbjerg i konflikt

Strejkerne i Esbjerg var de mest omfattende i Esbjergs historie. Lige fra tovværksfabrikken til hjemmehjælperne. Esbjerg Jernlager, Konserverfabrikken, Centralvaskeriet.... Ja, det vil være for omfattende at nævne dem alle her. Men mange virksomheder der aldrig før havde været i konflikt, ringede eller mødte op på Hotel Esbjerg og deltog i morgenmøderne eller blokaderne.

Det var en aktiv konflikt i Esbjerg. Bybusserne blev blokeret, posten blev blokeret efter selv at have strejket en dag. Vestjysk Industrirenovation, lossepladsen i Måde, hvor Fællesorganisationen ugen forinden, under den overenskomtmæssige konflikt, havde svært ved at organisere blokaden mod Hjerting Laks – organiserede Den Tværfaglige Aktionskomite (DTA) blokader mod masser af arbejdspladser. DTA satsede på at inddrage alle vi menige arbejdere – og det var grunden til dens succes.

Også dagbladet »Vestkysten« blev blokeret, efter at typograferne selv havde strejket den første dag. Det fik chefredaktøren til helt at gå amok, frådende angreb han blokadevakterne for at være mindrebegavede. De undergravede jo hans ret til at svine de strejkende til. Også blokaden af »Vestkysten« var et mere radikalt kampskridt, end vi er vant til i Esbjerg. Hvor blokadevakterne gav chefredaktøren – med flere – en anledning til at opdage hvordan almindelige menneskers »ytringsfrihed« er.

Meningen med blokaderne var ikke at genere almindelige mennesker, men at effektivisere og skærpe konflikten. Blokaderne var et forsøg på at få det hele til at bryde sammen, og

dermed tvinge regeringen til at gå af. Regeringen var rystet over de mest omfattende aktioner, der er set længe – den overlevede – men erfaringerne fra påskedagene i Esbjerg og resten af landet, viser – at er vi enige om det, så kan der ikke regeres udenom den danske arbejderklasse.

Den Tværfaglige Aktionskomité (DTA)

– lokal tillidsmandsring

– Hvor var Fællesorganisationen?

Det var DTA der mandag den 1. april iværksatte blokader af indfaldsvejene til Esbjerg, fra bybusserne, af industrirenovationen og lossepladsen og senere posthuset. Det var også DTA der opfordrede til arbejdsnedlæggelser. Der samlede de aktionerende arbejdspladser på Hotel Esbjerg hver formiddag i de dage, hvor konflikten varede. Og det var DTA der indkaldte – den indtil da største demonstration i Esbjerg i nyere tid med 8.000 deltagere. Ligeledes stod DTA som arrangør af »en folkefest mod Schlüter« i Stadionhallen med 4.000 deltagere.

Fællesorganisationens (FO) aktiviteter på denne indgrebets første dag, indskrænkede sig til et offentligt møde på Rådhuspladsen – udelukkende med talere fra Socialdemokratiet. Hvis ikke DTA havde ladet »sin« demonstration med 8.000 deltagere gå op til dette møde, var der sikkert ikke kommet flere end de 50, der var mødt op, da demonstrationstoget ankom!

Det var også aktionskomiteen der arrangerede den største demonstration siden krigen – nemlig med 13-15.000 deltagere – på den landsdækkende aktionsdag onsdag efter påske.

Med denne demonstration blev der sat et værdigt punktum for de massive arbejdsnedlæggelser i Esbjerg.

Da det ikke lykkedes at formå forbundsledelserne til at åbne for strejkekasserne, blev man i DTA enige om at lade kampen antage andre former og derfor opfordre arbejdspladserne til at genoptage arbejdet om torsdagen den 11. april.

DTA tog initiativ til at sammenkalde de aktive tillidsfolk, som påskedagene viste der var en hel del af fra næsten alle fagforeninger i byen. Her diskuterede man hvordan kampen mod Schlüter skulle føres videre, hvordan 2%-rammen kan sprænges og hvordan støttearbejdet kan komme op at stå, hvis det fører til arbejdsnedlæggelser. På tapetet er også en aktionsuge for 35 timers arbejdsuge.

Det er DTA der forsøger at holde gryden i kog og føre kampen mod den borgerlige regering videre. Det var ret beset en opgave for Fællesorganisationen, men så længe den betragter sig som socialdemokratisk faglig klub, vil det nok være nødvendigt med pressionsgrupper af tillidsmænd, som aktionskomiteer, som tillidsmandsringe og hvad det nu hedder.

Finn Larsen

I forbindelse med ovenstående indlæg skal det af hensyn til de arbejdsretslige regler præciseres at hverken SID afd. T eller afdelingens bestyrelsesmedlemmer er involveret i aktionskomiteens virksomhed.

Strejkekasserne skal åbnes - Chancen var der!

Situationen indbød ellers til det endelige opgør med Schlüter. Den »lovlige« konfliktsituation var etableret en uge forinden og kørte således på fulde omdrejninger. Den var effektiv og omfattende og ramte også samfundsnødvendige områder. Den tegnede på mange måder til at blive en aktiv konflikt, hvor medlemmerne virkelig levede med og deltog. Det havde været en let sag at føre denne konflikt over i en overenskomststridig konflikt.

likt. Nu da folk var i strejke og var indstillet på konflikt. Forståelsen for at det var nødvendigt med fortsat konflikt var tilstede. Det viste den strejkebevægelse, som opstod spontant straks efter regeringsindgrebet.

Og det tror pokker. Schlüters indgreb var en foræring til arbejdsgiverne. Det var endnu ringere end det forlig, som mæglingens manden lagde op til – ingen af fagbevægelsens krav var tilnærmelsesvist imødekommet.

I denne situation havde man chancen. I udtalelse efter udtalelse fra arbejdspladser, fagforeninger, tillidsmandsmøder o.s.v. blev kravet rejst om at åbne for de bugnende strejkekasser. Som det blev sagt i en udtalelse fra et af de store tillidsmandsmøder i Esbjerg: »Aldrig har anvendelsen af vore konfliktmidler været mere påkrævet end nu«.

Medlemmerne kontingentkvæg?

Men strejkekasserne forblev altså lukkede. I virkeligheden en fantastisk situation. En lille håndfuld faglige ledere nægter at udbetale de penge, som millioner af medlemmer har indbetalt gennem mange år, som disse medlemmer kræver udbetalt og som rettelig er disse medlemmers egne penge. Tydeligere kan det vist ikke siges. Forbundsledelserne betragter pengene som deres, og medlemmerne som kontingentkvæg. Hvad får forbundsledelserne til at handle sådan? Selv »undskylder« de sig med det fagretslige system, og at det ville føre til organisationsansvar. Men de selvsamme forbundsledere er tilhængere af det fagretslige system og mener ikke at det skal ændres eller fjernes. Nogle af dem mener, at det ville være udemokratisk, at man er nødt til at respektere en lov og et folketingsflertal. Men er det demokrati, når man fratager flertallet af den danske befolkning – lønarbejderne – forhandlingsretten og strejkeretten. Er det demokrati, når et spinkelt folketingsflertal fratager flertallet af befolkningen retten til at bestemme deres egne arbejds- og lønforhold, deres egen hverdag?

Bange for aktive medlemmer?

På redaktionen af »Transportarbejderen« er vi af den mening, at de faglige ledere i virkeligheden er bange for aktive medlemmer, som kræver kamp mod arbejdsgiverne og regering, i stedet for ledernes samarbejdslinie. Og som kræver strejkevåbnet taget i brug, hvis det er nødvendigt! De faglige ledere frygter ak-

tiviteter og bevægelse, som de ikke selv har kontrol med.

Linjen i fagbevægelsen skal ændres til en aktiv linie, hvor man bakker medlemmerne op og hvor medlemmerne bestemmer. Fagbevægelsen skal være en kamporganisation. Hvis vore faglige ledere ikke kan se det og ikke vil ændre signaler, må de skiftes ud. Så kan det være, strejkekasserne bliver åbnet næste gang, der er brug for det.

Mobilisering giver styrke

Efter påkestrejkerne stiller spørgsmålet sig, om det overhovedet kan lade sig gøre at vælte en regering andet end på valgdagen?

Selvfølgelig kan det det! Danmark kan ikke regeres udenom den organiserede fagbevægelse – hvis fagbevægelsen er enige om kravene og målet og handler i enhed.

»Enhed mod højre« var også en af hovedparolerne under strejkedagene omkring påske. LO og forbundene skal under en sådan enhed tvinges til at kæmpe sammen med medlemmerne – og ikke imod dem! De skal ikke kun varetage snævre partipolitiske interesser, men give udtryk for medlemmernes krav og kamp. Og når medlemmerne har brug for og kræver åbne strejkekasser, så skal de åbnes.

Den borgerlige regering blev ikke væltet i denne omgang. Men den aktive del af fagbevægelsen har et fælles mål: At gøre op med de asociale nedskæringer og forringelser, at svare igen på forsøgene på at smadre fagbevægelsen, at sikre en reallønsfremgang, at der sker en nedsættelse af arbejdstiden – med andre ord at der sikres en anden politik. Schlüter skal væltes, heri har alle lønarbejdere – privat som offentligt ansatte – fælles interesser.

Schlüter blev rystet men ikke væltet af de store demonstrationer og de mange strejker omkring påske. Schlüter havde regnet med at han ved hjælp af sin egen magt og ved vor Herre, der havde lagt påsken på det tidspunkt, og sin egen popularitet, kunne opsigte classesamarbejdet, uden at fagbevægelsen tog alvorligt til genmæle, men han tog fejl. Indgrebet var for diktatorisk overfor fagbevægelsens rettigheder. Med indgrebet eksploderede flere års harme mod regeringens asociale politik. Bølgen rullede og rev flere og flere med sig i spontan reaktion. Den aktive linie, der fra starten var lagt i strejkerne, med blokaden af Christiansborg, holdt sig under hele strejkeperioden. Indgrebet af bordet. Vælt Schlüter var hovedpa-

rolerne. Men Schlüter væltede altså ikke.

At vælte Schlüter kræver en aktiv og samlet fagbevægelse, der tør gøre sin indflydelse gældende. Den indflydelse og magt som udspringer af de organiserede medlemmer. Demokrati er ikke bare at sætte sit kryds på valgdagen. Demokrati er at tage aktiv del i styrelsen af samfundet og aktivt at modsætte sig forsøg på at blive sat udenfor indflydelse på egen hverdag, egne løn- og arbejdsforhold.

Det kræver åbne strejkekasser – et opgør med fredspligt og arbejdsret (f.eks. ved at trække »vore« dommere ud) – samlede aktioner for OK-kravene og for at sprænge lønrammen.

Hvis forbundsledelserne og LO ikke kan finde ud af det, må de nødvendigvis skiftes ud, og indtil da må andre påtage sig opgaven at koordinere denne kamp.

Med Schlüters afgang skal vi have en anden politik og de krav fagbevægelsen i første omgang må stille til en ny regering er:

Overenskomstloven skal tages af bordet og der skal indledes nye forhandlinger mellem DA og LO – Blokadecirkulæret og alle forringelser på dagpengene skal fjernes. Kun en regering som vil fjerne alle de forringelser som Schlüter-regeringen har indført, skal have fagbevægelsens støtte.

Lønrammen sprængt

Påkestrejkerne sluttede med opfordringen til at arbejdspladserne brød 2% diktatet. »Transportarbejderen« bringer nogle eksempler på arbejdspladser, der har sprængt 2% diktatet, indenfor vores eget område:

Lastoptagerne: i 5. bassin har forhandlet sig frem til 4% på taksterne pr. år plus diverse tillæg. Dette skulle give en samlet stigning på ca. 10-12%.

Kranførerne: ved fiskemelsfabrikerne har opnået lønforbedringer, der svarer til 10-12% i overenskomstperioden, noget lignende har fabriksarbejderne (SID-F) senere opnået.

Endvidere har fiskepakkerne også sprængt løndiktatet. Deres resultater er på ca. 4% i år og 3% til næste år. Hvad angår bonus og akkord aftalerne er der opnået et samlet resultat på ca. 10%.

Det mest bemærkelsesværdige resultat er opnået for ungarbejderne (17-18 år) i fiskeindustrien, som er på hele 15%. Et flot resultat i disse tider.

»Transportarbejderen« håber at vende tilbage med flere eksempler på arbejdspladser, der har sprængt 2% lønrammen!

Transportarbejderen

Kolding:

Vi er fandme ikke slået

Sammenholdet var faktisk i orden – men fagforbundenes toppe ville ikke tage de nødvendige skridt – nemlig: Åbning af strejkekasserne og åben støtte til deres medlemmer.

Fra mandag den 25. marts var Kolding på den anden ende. Aldrig er der set så megen faglig aktivitet på en gang i byen. Masser af arbejdspladser lå stille, ingen aviser kom ud og fagforeningerne sydede af aktivitet, medlemsaktivitet! Der blev skrevet pressemeddelelser, organiseret blokader og demonstrationer, der blev lavet meddelelser til Kolding Nærradio, som er fagbevægelsens radio. Man arbejdede sammen på tværs af fagskel og fordomme – altså SiD'ere, smede, pædagoger o.s.v.

Den første uge blev der etableret blokader mod Føtex, Aldi, Pakke-trans og Merrild Kaffe, fordi man disse steder stadig arbejdede ved hjælp af bl.a. gule og andre skru-ebrækkere. På grund af indædtheden fra disse firmaers side, blev det 24 timers blokader. Blokaderne var hovedsagelig af psykisk art, men virkede rimeligt den første uge. Sidst på ugen stod byens Fællesorganisation for en demonstration, hvor ca. 3000 deltog. I forbindelse med denne demonstration var der flere af de arbejdspladser, som ikke var omfattet af konflikten, der nedlagde arbejdet for at deltage – bl.a. mange offentlig ansatte.

Nej til dekret

Trods regeringsindgrebet omkring 1. april fortsatte de fleste arbejdspladser konflikten, og flere kom til, nemlig de offentligt ansatte. Man ville ikke finde sig i at få trukket et dekret ned over hovedet, og slet ikke

når man ikke havde prøvet at forhandle. Derfor blev der på mange af byens arbejdspladser holdt morgenmøder, hvor man besluttede enten at fortsætte eller begynde. Godt og vel 225 arbejdspladser blev det til den første dag hvilket efter Kolding-forhold var helt fantastisk.

Da det offentlige blandede sig i kampen, startede de med at blokere så ømtålelige områder, som forsyningsforvaltningen, lossepladsen, renovationen og forbrændingsanlæggene, som der var to af. Affald hobede sig op og folk kunne ikke komme af med deres affald. Også bybusser og posthuset kom i løbet af denne mandag med på blokadelisten. Situationen var faktisk gunstig, alle var parate til at slås og mange håbede på, at forbundene ville åbne for strejkekasserne, men ak og ve, disse forblev lukkede, så da påsken nærmede sig, begyndte folk mere og mere at tænke på søgne/helligdagsbetalingen. På de fleste arbejdspladser blev tirsdagen bl.a. brugt til at få diskuteret, hvad man skulle i forbindelse med påsken, og de fleste steder var der flertal for, at man gik i arbejde om onsdagen p.g.a. søgne/helligdagsbetalingen for så at mødes igen efter påske – tirsdag morgen – for at vurdere situationen.

I påsken forsøgte man at fastholde enkelte blokader, som man havde prioriteret, bl.a. forbrændingsanlæggene, posten og bybusserne, hvilket også skete på nær bybusserne. Også de to aviser forsøgte man at blokere,

men disse blev lidt af en farce, da man kun gjorde dem psykiske. Dog gik typograferne på den ene hjem, og den blev så trykt på Taulov Centraltryk, og på den anden gik litograferne hjem, og den blev fløjet til København og lavet og udkom en dag forsinket.

Situationen efter påsken var sørgelig. Påskens borgerlige propaganda havde sat sine spor, og forbundene havde stadig ikke besluttet sig for at åbne kasserne, så på de fleste arbejdspladser besluttede man at gå i arbejde igen, – p.g.a. manglende økonomi! Om onsdagen var der en afsluttende demonstration, som samlede omkring 4-5000 mennesker, hvilket var en overraskelse for mange, og som fik nogen til at udbryde: **vi fortsætter fandme**, men på dette tidspunkt var det for sent. Strejken var sultet ihjel.

Klar til ny kamp

Selv om strejken sluttede lidt ynkeligt, lærte folk en masse af denne konflikt, og en masse fordomme blev nedbrudt imellem de forskellige faggrupper. Sammenholdet var faktisk i orden, men fagforbundenes toppe ville ikke tage de nødvendige skridt, nemlig åbningen af strejkekasserne og åben støtte til deres medlemmer. Det er derfor nødvendigt i sådanne situationer, at man ude på arbejdspladserne på landsplan får opbygget en stærk og effektiv strejkeledelse – en ledelse som ikke lader sig bondefange i det fagretslige system, men står som et vægtigt og konstruktivt alternativt lederskab til det lade og taburetklæbende fagbyrokrati, vi i dag er bebyrdet med. Det er vigtigt, at man ude i landet i de forskellige byer ikke ligger på den lade side nu og bare slikker sine sår, men at man allerede nu gør sig rede til en ny kamp. Dette gør man bedst ved at få lavet en erfaringsopsamling lokalt. Hvad kørte ikke så godt – hvad må ændres til næste gang, og hvordan får vi vores fælles kræfter bedre koordineret, tværfagligt! Få de nødvendige aktivitetsgrupper op at stå nu, så at de er klar med det samme. **Vi er fandme ikke slået – langt fra!**

Foto: Mediearbejderne.

Ålborg:

Her snakker vi ikke om generalstrejke – her laver vi den

Allerede i den lovlige konflikt skete der en større mobilisering end normalt. Nogle fagforeninger indførte ugentlig kontrol/konfliktmøder, lavede blokadeudvalg, informationsmateriale o.s.v.

Torsdag den 28. marts holdt Fællesorganisationen (FO) en demonstration med 5-6.000 deltagere. Her blev det annonceret, at der ville blive holdt tillidsmandsmøde for alle, både privat og offentligt ansattes tillidsfolk om lørdagen.

Så annoncerede Schlüter sit indgreb og allerede lørdag formiddag proklamerede arbejderne på Dansk Eternit og Rørdal Cementfabrik, at de ville strejke til Schlüter var væltet.

Stemningen på tillidsmandsmødet var klar – vi strejker videre fra mandag. Det blev også understreget ved at SiD Fabrik holdt strejkemøde/kontrol uanfægtet af OK-indgrebet. Dette strejkemøde med 1800 deltagere mandag morgen med fælles demonstration ind til den i hast indkaldte centrale demonstration var klart med til at rykke en række faggrupper udover fabriksarbejderne med ud.

Denne demonstration indkaldt af byens arbejdsløshedsudvalg og støttet af Overenskomstkampagnen 85 (en koordinering af tillidsfolk og faglige aktivister) blev en virkelig massedemonstration. Der deltog 30-35.000 og al byens industri og det meste af alt andet var lammet. Derefter gik det slag i slag i dagene indtil påske.

Arbejdsplads efter arbejdsplads besluttede med eller uden opbakning fra tillidsfolkene at strejke videre.

F.eks. på Ålborg Værft var fællesklubbens linje klar: Proteststrejke og derefter lokalforhandlinger. Det var bare ikke det værftsarbejderne ville, så på klubmøde efter klubmøde, der mundede ud i et stort arbejdermøde blev det besluttet, »at vi strejker til efter påske« og så ses vi igen.

En enkelt smutter var det, at et fælles strejkemøde for alle institutioner onsdag før påske besluttede at gå i arbejde.

Men ellers var billedet klart: Strejker overalt, blokader de steder det var nødvendigt, kæmpe tilslutning til de samlede demonstrationer. Demonstrationer der var indkaldt af de arbejdsløse og OK 85 og dermed reelt var organiseret af venstrekræfterne i byens fagbevægelse. Så kom påsken og en slags stilhed midt i stormen, hvad skulle der nu ske? FO indkaldte til tillidsmandsmøde tirsdag formiddag kl. 10 efter påske.

Det var et afgørende møde, der var mødt 2500 tillidsfolk op, stemningen var i top, men samtidig lå det klart, at man nok ikke skulle vente at strejkerne fortsatte ret meget mere i det øvrige land. Så et forslag fra fællesklubben på Ålborg Værft om 24 timers generalstrejke blev vedtaget. Og det blev det så! På mødet blev det selvfølgelig også markeret – med pænt bifald – at vi skulle strejke videre til Schlüter var væltet.

Men når linien var klar på landsplan – at vi ikke skulle skabe en landskoordinering – kunne Ålborg jo ikke bare fortsætte – alene. Så onsdag den 10. april sluttede storstrejkerne så i Ålborg med en demonstration, hvor der efter politiets skøn var 50.000 deltagere. (Demonstrationen var større end i 1956).

Hvad skete der så bagefter?

Under strejkerne havde kravet om at få åbnet strejkekasserne fået stadig større opbakning. Så stor at det medførte et opgør i Dansk Metal, hvor højresocialdemokraten H. J. Simonsen fik sin beretning stemt ned og på en ekstraordinær generalforsamling

med 1100 deltagere, blev verftet ud i den kolde sne. Og ind kom fællestillidsmanden fra værftet – Kurt Nielsen, venstresocialdemokrat uden partibog. (H. J. Simonsen er senere blevet ansat i Arbejdernes Landsbank – som arkitektmedhjælper – så sig ikke der ikke er tryghed i ansættelsen).

Ud over kravet om åbning af strejkekasserne i den variant der hed: »dobbelt konfliktudbetaling«, var det krav om at LO-dommerne skulle trække sig fra arbejdsretten. Afstandstagen fra at Metalformanden under OK-konflikten havde forsøgt at forcere en blokade af Ålborg Værft, hvor Faglig Ungdom med stor succes blokerede 250 lærlinge ude.

Andre fagpolitiske følger af strejkerne har været etableringen af »Nordjysk Tillidsmandskollegium«, en afløser for OK-85 og for første gang er der nu etableret et egentligt alternativt forum til FO. Kun fremtiden kan vise om de positive takter fra strejkerne i påsken kan videreføres, men foreløbig tegner det meget godt ud fra en ærlig vilje til at være reel tværfaglig og tværpolitisk.

Lokal kamp hvad kommer ud af det?

En del af grunden til at strejkerne sluttede var linjen: at nu skulle vi gå tilbage og føre effektive lokalforhandlinger. Det blev også prøvet men med dårlige resultater de fleste steder. F.eks. på Ålborg Værft blev der opstillet 6 flotte krav om alt fra nedsat arbejdstid til termotøj og afskaffelse af karensdagen. Det er endt med en garantibetaling på mindst 65 kr. for de ufaglærte, og 1000 sæt termotøj til 2200 mand!

Enkelte steder har man selvfølgelig fået mere.

F.eks. Limfjordsværftet har afskaf-

Foto: Jan Jørgensen.

fet karensdagen for de 150 mand.

Generelt er der også langt større lydhørhed overfor arbejdere i kamp. Det var helt tydeligt at Bryggeriarbejdernes kamp blev fulgt med stor sympati og pæn økonomisk støtte fra arbejdspladser og faglige organisationer. Det samme kan siges om stilladsarbejdernes strejke, men den nåede ikke så langt i de konfrontationer som de lokale arbejdsgivere truede med -

d.v.s. hjemsendelser af andre faggrupper som følge af strejken.

Socialdemokrater i ny offensiv

Her i efteråret/vinter er der en anden følge af strejkerne på vej. En ny offensiv fra socialdemokraterne, hvor de forsøger at bide sig fast ovenpå til-

bageslagene. I Metal lykkedes det dem igen at få en ren socialdemokratisk bestyrelse og i SiD Fabrik er der nu dannet en socialdemokratisk klub, med det erklærede formål at få smidt de røde ud. Denne skærpede partimæssige polarisering er måske en forsmag på, hvad vi kan vente os under et kommende arbejderflertal, der skal der jo nok gerne være ro på bagsmækken!

Da Århus vågnede.....

Hvor en smule koordinering og samarbejde på en masse områder ville have gjort strejken langt stærkere. Der skulle selvfølgelig have været stablet en landsdækkende aktion på benene. Blandt topledere i Socialdemokratiet var der samling for at stoppe aktiviteterne

Artiklen har tidligere været bragt i Byens Fri Blad nr. 73, 19. april 1985.

På sin vis lå store dele af Århus stille både før og efter påske. Men det er nok mere korrekt at sige, at Århus - (omsider) - vågnede op! VCQM-me-regeringens og de Radikales indgreb i overenskomsterne udløste omfattende protestaktioner - strejker, blokader, aktioner, møder og demonstrationer blomstrede overalt. Smilets By viste for en gangs skyld tænder! - Demonstrationen på Rådhuspladsen den 10. april med over 30.000 deltagere var den hidtil største i mands og kvindes minde.

Men hvad skete der egentlig? Vi har talt med to fagligt aktive fra udprægede lavtlønsområder inden for det private og offentlige arbejdsmarked, sekretær i Hotel- og Restaurationspersonalets Fagforening, Bo Magnussen, og Per Ohlsen fra Pædagogisk Medhjælper Forbund.

Schlüter er gået over stregen

Per: At modstanden blev så stor,

Foto: Mediearbejderne.

kom også lidt bag på nogle af os, men det skyldes helt klart, at man ikke har fået noget i flere år. Specielt sidste overenskomst var så dårlig, at man skulle lave fusk med afstemningen indenfor det offentlige for at få den vedtaget. Specialarbejderforbundets - SID - medlemmer stemte klart og tydeligt imod, og alle de lavestlønnede var meget utilfredse med hvad man fik sidste gang. Denne gang har vi så fået det, der ligner ingen ting eller mindre end ingenting - plus måden det hele skete på. Først får man et udkast til mæglingforslag, som man syntes var så elendigt, og så får man ikke engang det, der ligner halvdelen af det. Den lovbestemte overenskomst er faktisk dårligere end det, arbejdsgiverne kom med som udspil. Bortset fra den ene times arbejdstidsnedsættelse, som vi måske får om flere år - altså 1. jan. '87. Alle de frækheder gjorde, at modstanden blev så stor, og man fik alle med. Faktisk alle de folk, man ikke har set før, kom på gaden. Det er helt klart, at den aktivitet også vil fortsætte på en eller anden måde, for nu vil folk altså ikke mere. Schlüter har indtil nu kunnet komme igennem med sine ting uden de store bravallaslag, men denne gang må man sige, at nu er han gået over stregen.

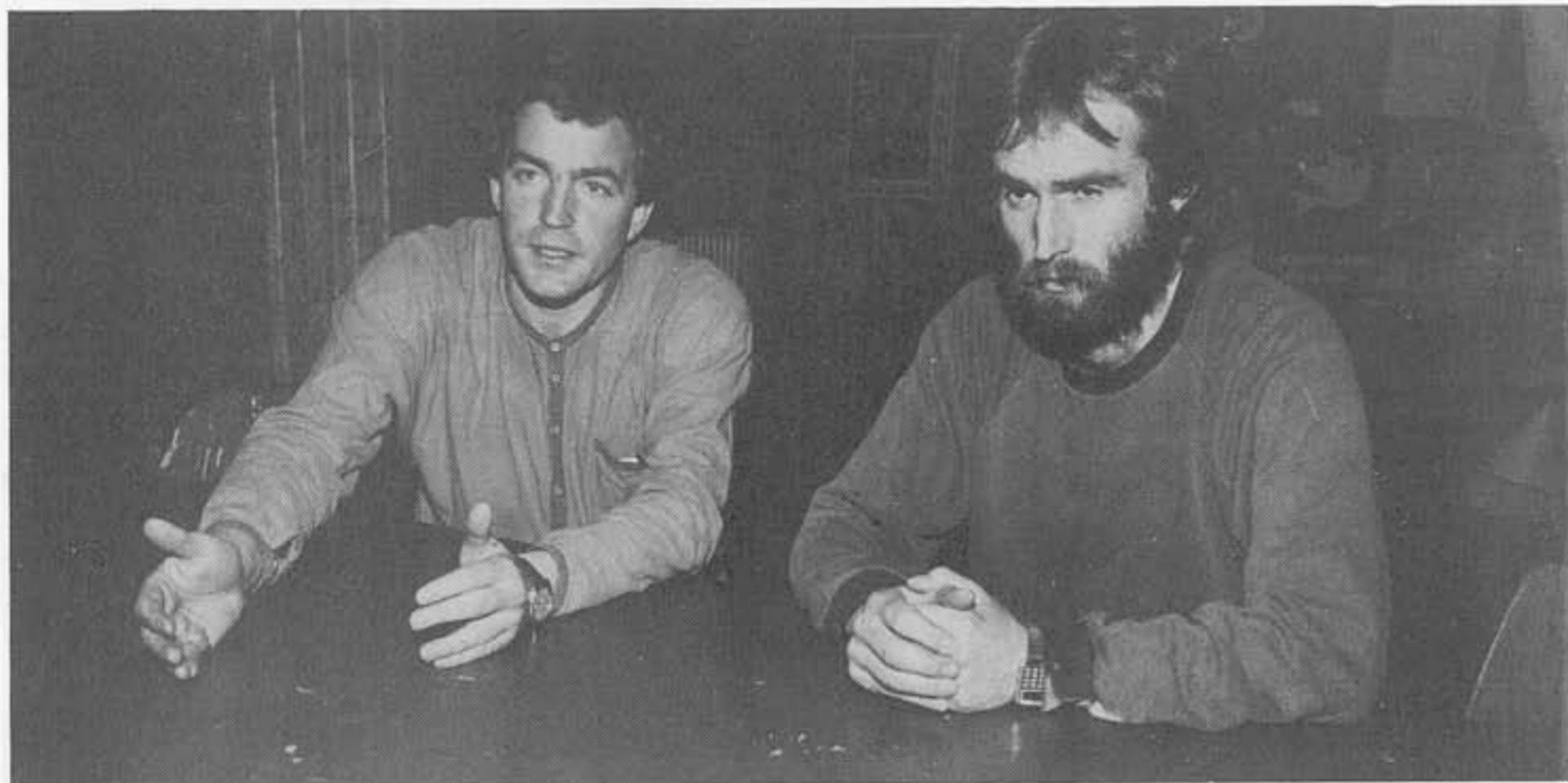
Bo: Jeg tror i høj grad, protesterne kom, fordi det der blev spillet ud med fra regeringens side, det var simpelthen for groft. Da regeringsindgrebet skulle køres igennem, kobledede man fuldstændig fagbevægelsen fra. Dels indeholder det for lidt, og dels ligger der nogle meget, meget stramme grænser for, hvad der overhovedet kan være af lønudvikling de næste par år. Da det gik op for folk, at de fik et reallønsfald på mellem 1000 og 2000 kr. om måneden i løbet af to år, var det virkelig, at harmen brød ud. Jeg ved godt, at det er groft at sige: Men indgrebet er simpelthen så groft, at der faktisk ikke er set lignende undtagen i fascistiske styre. Det er derude, hvor man ønsker at styre enhver form for lønudvikling på arbejdsmarkedet, og hvor man forbyder enhver form for faglig aktivitet.

Alvorlige lønsænkninger

- I repræsenterer begge ekstreme lavtlønsområder?

Per: Medhjælperne i Århus har 54,50 i timen, og indenfor det offentlige får man kun 1½% i stigning, og der skal ikke meget matematik til at sige, at det er under en krone om året. Når man så ved, hvad priserne lige er steget med, og hvad de sandsynligvis vil stige med både her og i udlandet, så er det helt sikkert, vi vil få en reallønsnedgang på mindst 800 kr. om måneden. Det er 8-9% af vores løn, og efter den nedgang kan vi ikke leve af vores løn. Derfor har manifestationerne været så store. Folk har godt kunnet tænke et eller to år frem.

Bo: Jeg repræsenterer et meget typisk men alligevel ret overset område i dansk erhvervsliv: nemlig kvinder som arbejder indenfor et minimallønsområde. Udover hotel- og restaurationspersonalet er det f.eks. også HK'ere. Man kan gå ned i ethvert stormagasin og se, at langt de fleste arbejder for lønninger under 50 kr. i timen. Det er fordi arbejdsgiverne gennem årene har presset disse kvinders løn ned på minimalløn, og det frygtelige ved det her indgreb er faktisk, at minimallønnen ikke engang stiger de næste to år. Det har man forbudt, for ikke at give typografer og smede et for stort forspring. Men det betyder, at indenfor områder som HK-butik og HRF - altså ufaglærte kvinder i cafeteriaer og køkkener - kommer minimallønnen til at lige fast. Der betyder det for alvor lønsænkninger. Der er ingen garanti i det her for, at der kommer en 2% lønforhøjelse til de personer. Derfor kommer der til at ske noget. Indtil nu har kvinderne været opdraget til at holde sammen, til at samarbejde og opføre sig pænt. Det vil de opdage de næste to år, at det nytter ingen steder. Men på de små arbejdspladser i grilbarer hvor der går en eller to 20 års piger, kommer de ikke ret langt med faglig kamp. De kan meget, meget let risikere at blive stående på minimallønnen, som for øjeblikket for dem er på 49,20 kr.

Bo Magnussen, HRF (t.v.): Indgrebet er simpelthen så groft, at der faktisk ikke er set lignende undtagen i fascistiske styre. - Per Ohlsen, PMF: Specielt indenfor det offentlige har man været meget sure. Man er faktisk udelukket i to år fra at gøre noget som helst. Foto: Østjysk Billedforsyning.

Massive arbejdsnedlæggelser

- Hvordan kom utilfredsheden til udtryk?

Per: For det første har der aldrig været så massive arbejdsnedlæggelser i forbindelse med et regeringsindgreb siden krigen. Der har aldrig her i Århus været set så mange mennesker på Rådhuspladsen. Selv om Rådhuspladsen er blevet mindre, så stod folk meget langt ned ad de enkelte gader. Det er aldrig set før, at tilslutningen og forståelsen blandt folk har været så stor for at nedlægge arbejdet. Det vil helt klart få konsekvenser ikke bare nu men også senere, når der skal forhandles overenskomst en anden gang - og hvad folk vil tænke om det slæng, der har vedtaget det her.

Bo: Nu repræsenterer jeg et fagligt inaktivt område. Det er unge kvinder, eller kvinder der kommer ud efter at have været hjemmegående, mens børnene voksede op. På trods af det har vi oplevet den største strejkeaktivitet i forbundets historie. I særdeleshed de store arbejdspladser - og det er indenfor vores område arbejdspladser med bare 5-6 ansatte - der har været adskillige arbejdsnedlæggelser i Århus-området - 20-25 ialt. Men det er ikke ret meget ud af et område på omkring 100 af den slags arbejdspladser. Det har ikke været en stormende arbejdsnedlæggelse indenfor vores område, men det skal også ses i lyset af, at på de arbejdspladser der i denne omgang har nedlagt arbejdet, har der måske kun været konflikt på tre af

dem før.

Færgerne gigantisk uro-område

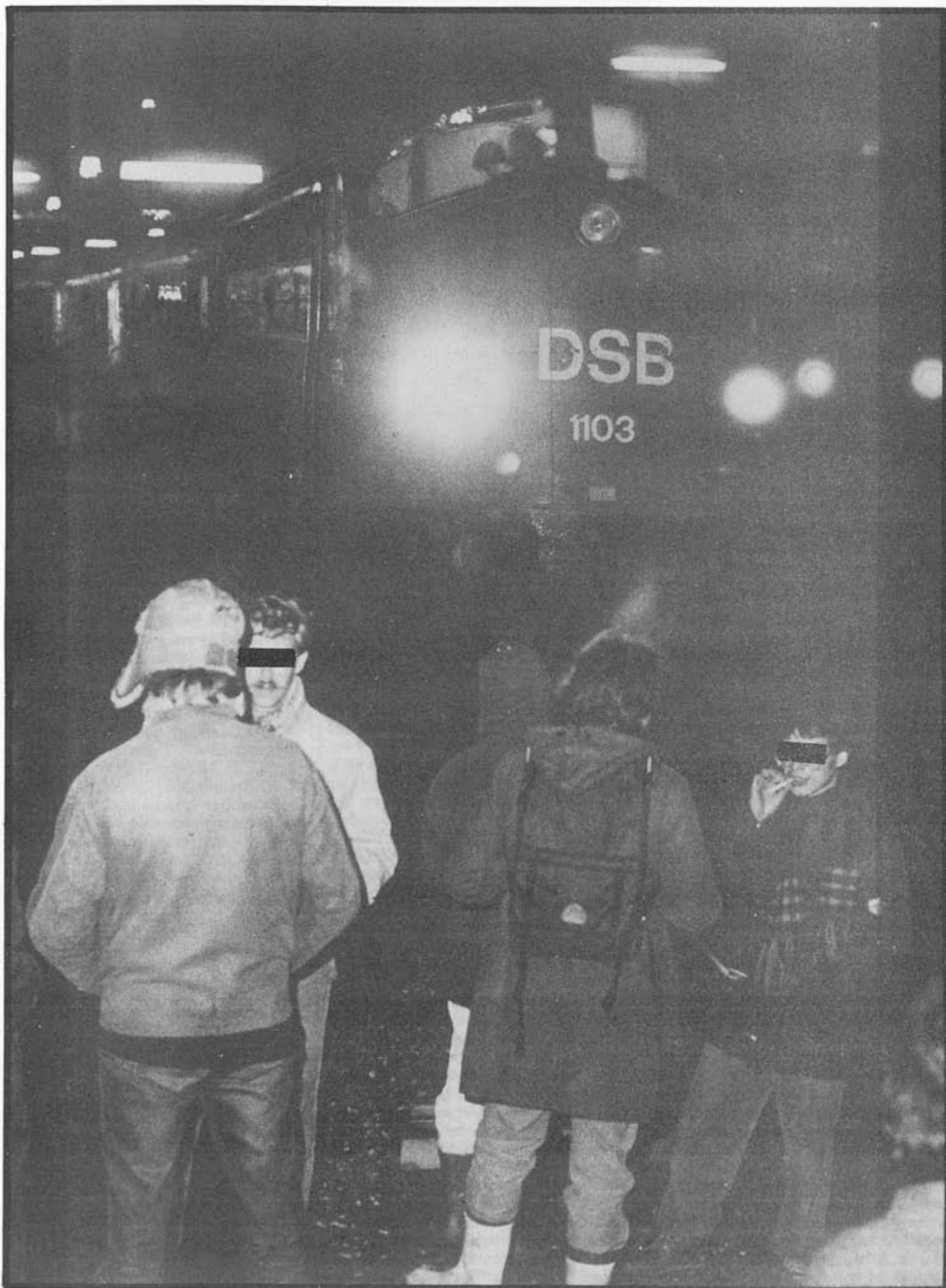
- I forhold til færgerne d.v.s. Hurtigruten og Molslinien må man sige, at I er ret centralt placeret?

Bo: De steder frygter jeg heller ikke for de ansattes løn. De skal nok i løbet af kort tid få sprængt 2%-lønnen. Men jeg frygter de små arbejdspladser, hvor de ansatte er isolerede og ikke formår at føre faglig kamp. Der bliver de for alvor slået ned. Men færgerne vil nok i løbet af et år eller to blive et gigantisk uro-område indenfor hotel- og restaurationsbranchen.

- Hvordan udviklede strejkeaktiviteterne sig i Århus?

Per: Det startede med at de private var i konflikt i forvejen - i en såkaldt lovlig konflikt. Derfor kunne de faglige ledere også indkalde til en stor demonstration om fredagen før påske under den her såkaldt lovlige konflikt. Det varede en dags tid, før folk kom op af hullerne, men folk var faktisk med den fredag, da det startede både indenfor det offentlige og det private, mens det stadigvæk var såkaldt overenskomststridigt at nedlægge arbejdet. Men det var ikke højdepunktet. Det var ikke sådan, at arbejdsnedlæggelserne var flest umiddelbart efter indgrebet. Der skete faktisk en radikalisering, der betød, at flere og flere arbejdspladser nedlagde arbejdet helt frem til onsdag efter påske, som nok var den største manifestation, vi har set.

Den bestod ikke af de faglige ledere, som stod op og kaldte folk på barrikaderne, nej, tværtimod, så var det de enkelte tillidsfolk og de enkelte virksomheder og arbejdspladser indenfor det offentlige, som var meget stærkt med. Det var også den dag, hvor der sikkert kunne registreres, som det så smukt hedder i det borgerlige fjernsyn: -at der var flest arbejdsnedlæggelser indenfor Dansk Arbejdsgiverforenings område. Men det er ikke kun Arbejdsgiverforeningens område, som har rørt på sig her. Specielt det offentlige område fortsatte meget længe - for manges vedkommende torsdag efter påske med. Netop fordi de ikke har andre muligheder for at forhandle overenskomst særskilt hvad angår løn. Det private område har også begrænsede muligheder for at forhandle overenskomster med løfteparagraffer og lignende, men arbejdstiden kan der ikke gøres noget ved mere, og man kan ikke gøre ret meget ved mange enkeltområder, minimal-lønsområder m.v. Det har været årsagen til, at så mange var med så længe. De føler, at deres chancer er udpillet. Man er faktisk udelukket i to år fra at gøre noget som helst, hvor man bare kan se, at tingene render fra én. Specielt indenfor det offentlige har man været meget sure. Jeg tror, der vil komme til at ske ting og sager indenfor det offentlige fremover, fordi man i den grad bliver sat bag af dansen. Man vil også se hidtil ukendte aktionsformer for at markere, at det her, det kan man ikke.

Politisk generalstrejke

Bo: Fredag før påske hvor folk er gået til demonstration mod regeringsindgrebet, da er det først og fremmest en harme over, at man ikke får nogen som helst overenskomstkrav opfyldt. Men i løbet af mandagen og tirsdagen før påske får den virkelig for alvor en politisk dimension. Folk begynder at opleve, at de kan strejke mod regeringen – det er simpelthen en strejke massivt vendt mod regeringen – for at få væltet og knækket den her regering – og det er ved at udvikle sig til en politisk generalstrejke. Der er det så i løbet af tirsdagen, at de faglige ledere – først og fremmest socialdemokraterne – går ind og forsøger at slå koldt vand i blodet på folk. Prøver at få dem besindet og forklaret, at man kan nu altså engang ikke få væltet en regering ved generalstrejke. Det betyder, at folk kølnes, og arbejdsnedlæggelserne og demonstrationerne efter påske har simpelthen karakter af en demonstration. På det tidspunkt tror jeg faktisk, at folk er blevet banket tilbage på arbejdet af de faglige ledere. Men det er selvfølgelig deres egen beslutning, men de har opgivet håbet om at få væltet regeringen gennem en generalstrejke. Der mangler også en politisk ledelse til at gribe fat og føre kampen videre. Det aftegner sig overhovedet ikke nogen steder. Derfor bliver bevægelsen splittet, og kampen holder op i løbet af nogle dage. På det her tidspunkt bliver det en kamp indenfor det private område, hvor man begynder at sige, at man på den enkelte arbejdsplads vil bryde 2%-rammen. Det kan lade sig gøre

indenfor det private område, hvor man trods alt konflikter med en arbejdsgiver, hvor det er et spørgsmål set fra virksomhedens synspunkt – ud fra rent kapitalistiske principper – om det ikke kan svare sig at bryde 2%-rammen og i stedet få en stabil produktion fremfor et hav af vilde strejker.

Manglende politisk alternativ

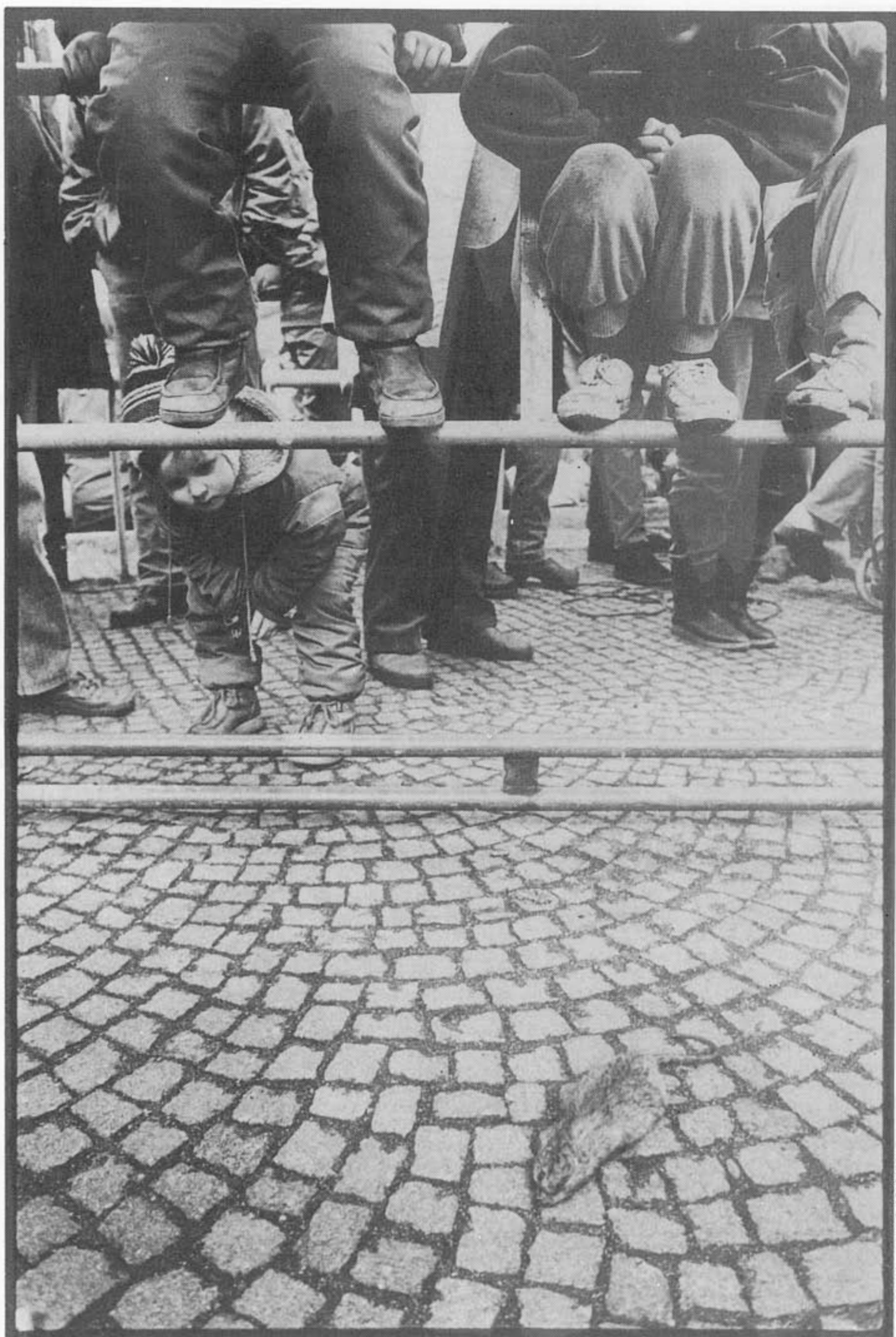
– Fra visse dele af strejkebevægelsen blev der talt om en landsdækkende generalstrejke – hvorfor – og hvorfor blev den ikke til noget?

Per: Når folketinget tillader sig at gribe ind i den lovlige forhandlingsret, så er også den eneste mulighed for at fjerne det på en generalstrejke vendt mod regeringen. Årsagen til at den ikke blev mere landsdækkende, var, at det politiske alternativ ikke var til stede, og forbundsledelserne og det politiske alternativ i folketinget – Socialdemokratiet – ikke var reelt interesseret i at fjerne regeringen men kun var interesseret i at få en protestbevægelse, der kunne gavne Socialdemokratiet på længere sigt. Der var vi så nogle stykker, der mente, at man under alle omstændigheder skulle have fjernet regeringen nu, for vi har ikke råd til at have den siddende længere tid. Der skulle selvfølgelig have været stablet en landsdækkende aktion på benene, i stedet for at de enkelte byer har oplevet de største manifestationer nogensinde – så skete det faktisk fuldstændig ukoordineret. Der var ingen samling på nogen som helst former for bevægelsen indefra.

Det eneste, der var samling på, var modstanden udefra: fra topledernes side i Socialdemokratiet, Anker Jørgensen og Svend Aukens kraftige – og for den sags skyld også SF'eren Gert Petersens – udtalelser om at folk skulle gå i arbejde igen. For ikke at tale om de faglige ledere Georg Poulsen, Hardy Hansen og Knud Christensen m.v. der opfordrede folk til, at nu må det være nok – og de med alle mulige midler, med båndlagte strejkekasser skulle sørge for, at folk i hvert fald ikke havde råd til at konflikte videre. Selv om man mister penge de kommende år, så er det også et spørgsmål om, hvor mange penge man har at slås for nu. Især når man ikke har kunnet spare op til det gennem sin fagforening.

Samfundets infrastruktur skal lammes

Bo: For at en generalstrejke kan fungere effektivt, er det nødvendigt, at den rammer samfundets infrastruktur, d.v.s. den skulle have ramt energiforsyningen, datatransmissionerne, transportnettet, pengecirkulationen og massemedierne. Havde man effektivt kunne ramme største delen af disse sektorer, så havde regeringen heller ikke kunnet overleve to eller tre dage. Problemet har så været, at det var muligt delvist at ramme energiforsyningen på Sjælland – på Benzinøen – datatransmissionerne har kørt sådan lidt la-la – der har vist været nogle enkelte arbejdsnedlæggelser, infrastrukturen i transportnettet har været effektivt lammet mange steder, men trods alt har

togene kunnet køre. Vi troede på et tidspunkt, at man simpelthen kunne lamme trafikken mellem landsdelene – det var der også nogle, der snakkede om – og indenfor restaurationspersonalet forsøgte arbejderne da også at gøre det. Hos pengeinstitutterne kom der overhovedet ikke gang i noget som helst, da de havde fået en overenskomst. I massemedierne lykkedes det sporadisk men desværre ikke tilstrækkeligt effektivt. Derudover bør en generalstrejke også ramme samtlige private arbejdsgivere. Det er den anden væsentlige del. Den tredje del er så en stor del af den offentlige sektor, hvis funktion som strejkekraft først og fremmest er moralsk opbakning til de to andre sektorer. For den offentlige sektor står i det problem, at når de strejker, så er strejken først og fremmest rettet mod de mennesker, som benytter det offentliges ydelser, og det er i høj grad os selv.

Per: Undtagen de mest vigtige områder indenfor det offentlige. Der var meget få af dem, der nedlagde arbejdet. Politiet f.eks. – det havde haft en effekt, hvis de havde nedlagt arbejdet. De blev tværtimod brugt som kapitalens lakajer og sørgede for at opretholde ro og orden i strejkesituationen. Det gælder også mange andre områder indenfor det offentlige. Der var ingen, der nedlagde arbejdet for udbetaling af socialhjælp eller andre ting. Alt kunne sådan set fortsætte. Indenfor det offentlige område var der reelt kun tale om problemer med pasning af børn og transporten. Men vitale dele, som skulle sørge for, at tingene kunne bryde løs, var der ikke mulighed for.

Bo: Politiet som sådan skal have ros for at have været langt mere venlige og beherskede, end de plejer at være. De har faktisk optrådt så korrekt, som de skal ifølge de forskellige regulativer..... Det var faktisk helt rart at se for en gangs skyld. De har ikke trukket stavene unødigt her i byen, mig bekendt.

Smedene på et sidespor

– Hvordan har uenighederne i strejkebevægelsen været?

Bo: Generelthar de tre venstrefløjspartier SF, DKP og VS været enige i holdningerne – bortset fra smedene indenfor organisationerne. I Århus har vi oplevet DKP'eren Poul Erik Hougaard, der fra starten af har lagt sig på samme linie som socialdemokraterne – og det er samtidig en linie, som er blevet fulgt op i Randers, hvor smedenes formand er SF'er. De har ført en linie, som til forveksling ligner socialdemokraternes, hvor de lynhurtigt har droppet det politiske perspek-

tiv – spørgsmålet om at vælte regeringen – og i stedet forberedt sig på inden for deres eget område at få brudt 2%-rammen på arbejdspladserne.

Per: Her i byen oplevede vi tydeligt, at mange DKP'ere alligevel i sidste fase gik med på, at nu måtte vi slutte strejkebevægelsen og så lave en fælles faglig 1. maj i stedet for. Det er selvfølgelig galt, når det reelt drejer sig om at føre kampen videre. Det forplumrer debatten at føre det ind midt i det hele.

– Det argument, der er blevet kørt frem, var, at man skulle stoppe og så koncentrere sig om lønkampen på den enkelte arbejdsplads. Men bliver de arbejdsløse, pensionisterne, bi-standsklienterne, efterlønsmodtagerne, alle lavtlønsområderne og stort set alle offentligt ansatte ikke »skrælet« af i den taktik.

Bo: Der er ingen tvivl om, at de næste, der kan slås noget igennem, er de højtlønnede, og så folk som sidder på sårbare produktionsområder. For mig at se er der ikke en gnist af tvivl om, at det, der er sket nu, er en krigserklæring fra Schlüter mod hele arbejderklassen. De næste to år vil man opdage, at den eneste måde, man kommer igennem med noget som helst på, er ved at konflikte. Jeg er fuldstændig overbevist om, at om to år vil storkapitalen sukke efter en socialdemokratisk regering for netop at få classesamarbejdet til at fungere igen for at få arbejdsro.

Per: Folkepensionisterne har også fået fjernet muligheden for at få reguleret deres pension. Indgrebet rammer alle dem, som er ude at skide i forvejen, inklusive folkepensionisterne.

OK 85

– den frugtbare jord

– OK 85 og tillidsmandsmøderne?

Per: OK 85 er en svær definerbar størrelse. OK 85 har haft en meget god betydning i konflikten, fordi de er gået ind i den rolle, der hedder at koordinere f.eks. blokadeaktiviteterne og lavet en form for koordinering af de aktiviteter, der er foregået, for at det ikke skulle foregå fuldstændig løsrevet. OK 85 er i modsætning til formandsskabet i Fællesorganisationen gået ind – jeg ved ikke, om man skal kalde det den daglige ledelse – og foretaget en daglig koordinering af aktiviteterne og videreformidling af, hvad der er foregået rundt omkring. Det har formandsskabet hverken haft vilje eller mulighed for at gøre. OK 85 har faktisk været den daglige koordinering mellem tillidsmandsmøderne.

OK 85 har været nogle mennesker, som har villet kæmpe for en ordentlig overenskomst, og som har villet bruge nogle kræfter på det.

Bo: OK 85 er stort set den jord, som har fyldt det hul ud, som fagforeningerne har efterladt. Det burde være naturligt, at de aktiviteter, som OK 85 har haft, var taget op af fagforeningerne og Fællesorganisationen. Problemet har så været, at det forum, som egentlig burde have kørt det, var tillidsmandsrepræsentantskabsmødet i Fællesorganisations-regi. Men FO har fra starten af været handlingslammet og har ikke ønsket at fungere som en kamporganisation.

FO har ikke lavet en skid

– Har der været en mere eller mindre udefineret arbejdsdeling mellem OK 85 og fællestillidsrepræsentantmøderne?

BO: Der har ikke været nogen arbejdsdeling, fordi tillidsrepræsentantmøderne aldrig blev beslutningsdygtigt, og Fællesorganisationen ikke har lavet en skid for at fremme kampen. Den arbejdsdeling, som er forekommet, er, at OK 85 har gjort noget, og FO har ikke gjort noget.

– Burde tillidsrepræsentantmøderne i Kongreshuset ikke have været en demokratisk ledelse af strejkebevægelsen?

Bo: Det er oplagt, at tillidsrepræsentantmødet skulle have haft den funktion, men det forudsætter, at der sad nogen, der ville koordinere i overensstemmelse med mødet og forbedre en beslutningsproces for et sådan forum. Den rolle har FOs formandsmøde ikke kunnet have, fordi der er for mange af dem, der har arbejdet på at sabotere beslutningerne på tillidsmandsmøderne.

– Der skete en masse rundt om i landet. Det eneste perspektivrige ville have været en landsdækkende tillidsmandskonference, der kunne diskutere erfaringer og udstikke handlingslinier: Nu gør vi det!

Bo: Og som kunne have vist, hvad man skulle have gjort. F.eks. spærrede man her i Århus for DSBs reparationsværksted. Det betød bare, at togene kunne blive efterset to andre steder i Jylland, nemlig Ålborg og Fredericia. En elementær koordinering havde også samtidig lukket for de to andre værksteder. Dermed var der ikke noget tog, der kunne have kørt i Jylland. Men nu kunne de altså pendulere til Ålborg og Fredericia og blive efter set der – og så betød lukningen i Århus ikke noget som helst. En smule koordinering og samarbejde ville på en masse områder have gjort strejken langt stærkere.

Porto

Jeg ønsker:

- at høre nærmere om VS.
- at blive medlem af VS.
- at høre nærmere om VSU.
- at blive medlem af VSU.
- at abonnere på VS Bulletin.
- at blive medlem af Støttekredsen VS Århus Amt.

Navn: _____

Adresse: _____

Venstresocialisterne
Stuðiestræde 24, 1.
1455 København K.
Tlf. (01) 13 46 44.